

Granskning av årsredovisning 2010

Tyresö kommun

Revisionsrapport

April 2011

Erika Svensson

Helen Samuelsson Dahlstrand

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	5
2.1	Bakgrund.....	5
2.2	Revisionsfråga och metod.....	5
3	Granskningsresultat.....	6
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	6
3.1.1	Förvaltningsberättelse	6
Balanskrav		11
3.1.2	God ekonomisk hushållning.....	11
3.1.3	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	12
3.2	Rättvisande räkenskaper	14
3.2.1	Resultaträkning	14
3.2.2	Balansräkning.....	17
3.2.3	Kassaflödesanalys	19
3.2.4	Sammanställd redovisning	19
3.2.5	Tilläggsupplysningar	21

1 Sammanfattning

Allmänt

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. De detaljsynpunkter som lämnats på redovisningen framgår av rubriken bedömning och iakttagelser, under respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Förvaltningsberättelsen

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar uppfyller kraven i den kommunala redovisningslagen.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat uppgick till 63,5 mnkr. I jämförelse med föregående år är resultatet 17,5 mnkr bättre. Det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet uppgår till av 50,5 mnkr.

Årets resultat innebär att kommunen redovisar positivt resultat för fjortonde året i rad. Soliditeten uppgick vid utgången av 2010 till 45,2% och har ökat med 2,7 procentenheter jämfört med föregående år. Soliditeten inklusive de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse är negativ, minus 5 %, vilket är en förbättring jämfört med föregående år med 5 procentenheter. Den långfristiga låneskulden uppgick vid årsskiftet till 335,0 mnkr och är oförändrad jämfört med föregående år.

God ekonomisk hushållning

Revisorerna skall utifrån kommunallagen bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudget och flerårsplan. Bedömningen skall avse både de verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt och som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

I strategi- och budgetplanen för 2010 har kommunfullmäktige fastställt att Tyresö kommun ska ha en ekonomi i balans. Vidare slås fast att en god ekonomisk hushållning innebär dels att tillgängliga

ekonomiska medel utnyttjas ändamålsenligt och sparsamt inom alla verksamheter, dels att de ekonomiska resultaten ska vara tillräckligt starka för att långsiktigt kunna ge en god kommunal service. Vidare anges att positiva resultat ska uppnås och att kommunalskatten hålls oförändrad eller sänks.

Vi bedömer att kommunfullmäktige i allt väsentligt ges förutsättningar att bedöma såväl det ekonomiska som verksamhetsmässiga resultatet. Dock anser vi att återrapporteringen till fullmäktige bör stärkas i syfte att öka mätbarheten för de uppsatta målen samt att utveckla redovisningen av de områden som anses vara kriterier för att bedöma verksamhetens ändamålsenlighet och effektivitet. Detta är sådant som behöver beaktas i det pågående arbetet med att utföra ett ny styrmodell i kommunen.

Vi bedömer vidare, med beaktande av ovanstående, att resultatet i årsredovisningen i stort är förenligt med de fastställda målen.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Ekonomiskt utfall

Nämnderna och Kommunstyrelsen redovisar generellt det ekonomiska utfallet på ett tillfredsställande sätt. Årets utfall avseende intäkter och kostnader jämförs med 2010 års budgeterade kostnader och intäkter.

Verksamhetsmässigt utfall

Årets verksamhet bedömer vi generellt redovisas på ett tillfredsställande sätt. Överlag redovisar nämnderna och Kommunstyrelsen prestationsmätt för årets verksamhet genom att använda relevanta nyckeltal.

Enligt anvisningarna skall nämnderna samt Kommunstyrelsen också redovisa hur arbetet har bedrivits inom kommunens strategiska utvecklingsområden och de kommungemensamma målen. Detta är något som sker i mycket begränsad omfattning. Nämnderna skall även redovisa sitt resultat av kvalitetsarbetet kopplat till kvalitetsgarantierna. Endast två nämnder nämner kvalitetsgarantierna i sina verksamhetsberättelser, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- Resultaträkning
- Kassaflödesanalys
- Balansräkning
- Sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har ej granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen (se rapport "Övergripande granskning av Kommunstyrelsens och nämndernas ansvarsutövande år 2010).

Granskningen har utförts enligt god revisionsred. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- Sådana förhållanden, som inte skall redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin

- Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

I förvaltningsberättelsen ges en kortfattad analys samt kommentar avseende årets resultat och kommunens ekonomiska ställning. I analysen kommenteras kortfattat kommunens resultatutveckling, långfristiga skulder, soliditet, borgen och ansvarsförbindelser samt pensionsmedelsförvaltning. Även en analys av intäkts- och kostnadsutvecklingen återfinns i förvaltningsberättelsen.

Årets resultat uppgår till 63,5 mnkr (46 mnkr 2009). Det budgeterade resultatet avseende 2010 var 36,8 mnkr. Orsaken till överskottet härleds till ökade intäkter från skatter och utjämningsystemet. Årets realisationsvinster uppgår till 13 mnkr och avser försäljning av mark.

Budgeten har under året reviderats och sammantaget 30,6 mnkr har tillskjutits. Satsningar har bland annat gjorts vad gäller kompletterande underhållsinsatser och förbättrad teknisk utrustning med mera.

Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar utgör 96,0 % av de totala skatteintäkterna inkl statsbidrag och utjämnning vilket är en något lägre nivå jämfört med föregående år (96,8 %).

Årets positiva resultat innebär att kommunen redovisar positivt resultat för fjortonde året i rad.

Soliditeten uppgick vid utgången av 2010 till 45,2% och har ökat med 2,7 procentenheter jämfört med föregående år. Soliditeten inklusive de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse är negativ, minus 5 %, vilket är 5 procentenheter bättre än föregående år. Den långfristiga låneskulden uppgick vid årsskiftet till 335,0 mnkr och några amorteringar har inte gjorts under året.

Tyresö kommun har under året haft nettoinvesteringar uppgående till 155,4 mnkr i inventarier och anläggningar samt exploateringsmark vilket är 21,6 mnkr högre jämfört med föregående år. De budgeterade investeringarna uppgick till 204,5 mnkr vilket innebär att de genomförda investeringarna är 49,1 mnkr lägre än de budgeterade.

Kommunen har omfattande borgensåtaganden. Borgensåtagandena utgör 78 % (66 %) av verksamhetens kostnader för år 2010. Av väsentlig betydelse är Tyresö Bostäder AB:s ekonomiska utveckling. Vi bedömer dock Tyresö Bostäders ekonomiska situation som tillfredsställande.

Händelser av väsentlig betydelse

Väsentliga händelser under året redovisas i en förklara till årsredovisningen. Värt att notera är att Tyresö förbättrat sin placering vad gäller Svenskt Näringslivs undersökning om företagsklimat från plats 62 till plats 12.

Förväntad utveckling

I årsredovisningen presenteras den förväntade utvecklingen av bland annat relaterat till skatteintäkter, klimatförändringar, fysisk planering samt befolkningsutveckling. Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, det vill säga, uppdelad på total frånvaron samt den del som överstiger 60 dagar, män och kvinnor samt åldersindelad. Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,3 procentenhet under året och uppgår till 6,0 %. Den personalekonomiska redovisningen innehåller uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information avseende antal anställda (uppdelat på män och kvinnor), antal chefer (uppdelat på antal män och kvinnor) samt en pensionsprognos. I pensionsprognos redovisas de prognostiserade avgångarna de närmaste tio åren framgår. Kommunen har 16 anställda som är över 65 år jämfört med 15 anställda föregående år. Avsnittet innehåller även beskrivning av rehabilitering och det hälsofrämjande arbetet.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin beräknas utvecklas de närmaste åren.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsmedelsförvaltningen. I förvaltningsberättelsen beskrivs och redovisas även finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Prognossäkerheten har förbättrades jämfört med föregående år.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys avseende prestationer, kvalitet och mål. Information om kvalitet och måluppfyllelse saknas för de flesta av kommunens verksamheter. Vidare bör en beskrivning finnas av hur kommunstyrelse och nämnderna arbetar med styrning och uppföljning (styrmodellen).

3.1.1.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och kassaflödesanalysen
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen överensstämmer med bokföringen och posterna är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys. Årets nettoinvesteringar uppgår till 155,4 mnkr vilket är 21,4 mnkr högre än föregående år.

Större investeringar kommenteras i förvaltningsberättelsen. Större projekt under året har bland annat varit Nyboda skola 31,3 mnkr, Träningshall Dalskolan 16,4 mnkr samt busstorg Alléplan 9,8 mnkr.

Jämförelse med föregående år sker på totalnivå. Avvikelser mot budget och investeringskalkyler kommenteras i viss utsträckning. Jämförelse sker med budget per projekt i den ekonomiska sammanställningen.

3.1.1.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från den systematiska bokföringen
- Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse med tidigare år görs
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. I verksamhetsberättelsen finns en kortfattad analys av nämndernas budgetutfall, dock saknas jämförelser med tidigare år.

Driftredovisningen överensstämmer med årets bokföring.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Budget	Utfall	+/- fr. prognos	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	197,7	226,3	4,5	-28,6
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	220,8	219,9	-0,9	0,9
Kultur- och fritidsnämnden	53,1	51,8	-0,7	1,3
Barn- och utbildningsnämnden	786,7	796,4	+12,8	-9,7
Socialnämnden	517,7	534,1	+1,3	-16,4
Summa nämnderna	1 776,0	1 828,5	+17	-52,5

Nämnderna redovisar ett sammantaget underskott om 52,5 mnkr. Kommunstyrelsens underskott härleds till ökade kostnader för snöröjning. Barn- och utbildningsnämndens underskott härleds till att tidigare underskott inom resultatenheter har skrivits av. Detta motsvarar 11,6 mnkr.

Socialnämndens underskott om 16,4 mnkr härleds till ökad efterfrågan på hemtjänst och särskilt boende vilket lett till kostnader om 17,2 mnkr högre än budget.

Balanskrav

Vi har granskat:

- Kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts
- Om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas

Bedömning och iakttagelser

Av förvaltningsberättelsen framgår att kommunallagens balanskrav uppfylldes. Vid avstämning har justering korrekt skett för realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar om 13,0 mnkr. Det justerade resultatet enligt balanskravet uppgår till 50,5 mnkr.

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Inga tidigare negativa resultat finns att reglera.

3.1.2 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att merparten av målen för verksamheten uppnås utifrån återrapporteringen i årsredovisningen. Dock anser vi att brister förekommer, främst vad gäller de finansiella målen men även vad gäller återrapporteringen av måluppfyllelsen överlag.

I strategi- och budgetplanen för 2010 har kommunfullmäktige fastställt att Tyresö kommun ska ha en ekonomi i balans. Vidare slås fast att en god ekonomisk hushållning innebär dels att tillgängliga ekonomiska medel utnyttjas ändamålsenligt och sparsamt inom alla verksamheter, dels att de ekonomiska resultaten ska vara tillräckligt starka för att långsiktigt kunna ge en god kommunal service. Vidare anges att positiva resultat ska uppnås och att kommunalskatten hålls oförändrad eller sänks.

I förvaltningsberättelsen framgår under rubriken "Årets ekonomiska resultat" att kommunens finansiella mål om en långsiktig och god hushållning uppnås. Utöver detta kommenteras inte de finansiella målen.

I strategi- och budgetplanen för 2010 formulerades fem kommungemensamma mål kopplat till sammantaget 29 åtaganden fördelat på kommunens nämnder. Utöver detta har fullmäktige antagit 30 mål inom nämndernas olika ansvarsområden. Ingen kommentar görs övergripande avseende de kommungemensamma områdena, däremot kommenteras utfallet kortfattat per åtagande. Av de 29 åtagandena anses 22 vara uppfyllda, sex delvis uppfyllda och 2 ej uppfyllda. Av de 30 nämndvisa målen anses 13 vara uppfyllda, åtta ej uppfyllda och tre delvis uppfyllda. För sex av målen (samtliga kopplat till Barn- och utbildningsnämndens verksamheter) har måluppfyllelsen ej återrapporterats.

I förvaltningsberättelsen framgår under rubriken "Mål och åtaganden" att kommunen inte kan dra någon klar slutsats om i vilken utsträckning kommunens verksamhet i sin helhet präglades av effektivitet eller god hushållning utifrån i vilken grad angivna mål och åtaganden har uppfyllts. Vidare framgår att kommunens verksamhet bedrivits på ett kostnadseffektivt vis och att resultatet var tillfredsställande trots att många mål inte uppfylldes.

Vi bedömer att kommunfullmäktige i allt väsentligt ges förutsättningar att bedöma såväl det ekonomiska som verksamhetsmässiga resultatet. Dock anser vi att återrapporteringen till fullmäktige bör stärkas i syfte att öka mätbarheten för de uppsatta målen samt att utveckla redovisningen av de områden som anses vara kriterier för att bedöma verksamhetens ändamålsenlighet och effektivitet.

Vi bedömer vidare, med beaktande av ovanstående, att resultatet i årsredovisningen i stort är förenligt med de fastställda målen.

3.1.3 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi har granskat de verksamhetsberättelser som återfinns i kommunens årsredovisning. Avseende nämndernas måluppfyllelse och åtagande redovisas detta i förvaltningsberättelsen.

Nedan redovisas en övergripande bedömning av nämndernas verksamhetsberättelser samt redovisningen av mål och måluppfyllelse.¹

---

¹ Ytterligare kommentarer finns i revisionsrapport "Övergripande granskning av Kommunstyrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2010"

Måluppfyllelse

Enligt kommunens anvisning för Kommunstyrelsen och nämnderna gällande verksamhetsberättelser skall samtliga mål som finns angivna i Tyresö kommuns strategi- och budgetplan 2010 följas upp och redovisas. Kommunfullmäktige har antagit fem kommungemensamma områden. Dessa är:

- Trygg och säkert
- Miljö, naturvård och hållbar utveckling
- Folkhälsa
- Tillgänglighet
- Integration

Kopplat till dessa fem områden finns sammantaget 29 åtaganden och utfallet redovisas som följer:

Kommungemensamma mål	Antal mål	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej mätt
Samtliga nämnder och förvaltningar	29	21	2	6	-

Ingen samlad analys görs av utfallet per område, utan uppföljning sker endast per åtagande. Samtliga åtaganden redovisas och kommenteras tillsammans med formuleringen om att målet är uppfyllt, målet är delvis uppfyllt eller målet är inte uppfyllt.

Samma rapportering gäller avseende de mål som ålagts de respektive nämnderna. Utfallet som redovisas är som följer:

Nämnd	Antal mål	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej mätt
Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden	10	5	3	2	-
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	6	4	1	1	-
Kultur- och fritidsnämnden	3	3	-	-	-
Barn- och utbildningsnämnden	7	0	1	-	6

Socialnämnden	4	1	3	-	-
Totalt antal mål:	30	13	8	3	6

Av sammantaget 30 mål anses endast 13 vara uppfyllda, åtta anses vara ej uppfyllda och tre delvis uppfyllda.

Ekonomiskt utfall

Nämnderna och Kommunstyrelsen redovisar generellt det ekonomiska utfallet på ett tillfredsställande sätt. Årets utfall avseende intäkter och kostnader jämförs med 2010 års budgeterade kostnader och intäkter. Vad gäller investeringar kommenteras detta endast på en övergripande nivå.

Verksamhetsmässigt utfall

Årets verksamhet bedömer vi generellt redovisas på ett tillfredsställande sätt. Överlag redovisar nämnderna och Kommunstyrelsen prestationsmätt för årets verksamhet genom att använda relevanta nyckeltal. Enligt anvisningarna skall kostnad per prestation för de viktigaste prestationerna anges och jämföras med de senaste åren. Denna redovisning har under de senare åren märkbart förbättrats.

Enligt anvisningarna skall nämnderna samt Kommunstyrelsen också redovisa hur arbetet har bedrivits inom kommunens strategiska utvecklingsområden och de kommungemensamma målen. Detta är något som sker i mycket begränsad omfattning. Nämnderna skall även redovisa sitt resultat av kvalitetsarbetet kopplat till kvalitetsgarantierna. Endast två nämnder nämner kvalitetsgarantierna i sina verksamhetsberättelser, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år:

Resultaträkning 2010-12-31	Utfall föreg år	Utfall 2010	Ökn/ Minsk. %
Verksamhetens intäkter	421,4	466,1	10,61%
Verksamhetens kostnader	-2 035,1	-2 162,5	6,26%
Avskrivningar	-62,9	-65,4	3,97%
Verksamhetens nettokostnader	-1 676,6	-1 761,8	5,08%
Skatteintäkter	1 628,5	1 665,9	2,30%
Generella statsbidrag, utjämning, fastighetsavgift	103,1	168,5	63,43%
Summa skatter och statsbidrag	1 731,6	1 834,4	5,94%
Finansiella intäkter	4,6	5,3	15,22%
Finansiella kostnader	-13,6	-14,4	5,88%
Årets resultat	46,0	63,5	38,04%

En analys av händelser, förändrade redovisningsprinciper och "opåverkbara" poster som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

- Verksamhetens intäkter ökade med 44,7 mnkr vilket till stor del beror på ökade intäkter från markförsäljning samt ökade stads- och momsbidrag.
- Verksamhetens kostnader ökade med 6,26 % jämfört med föregående år. I denna post inkluderas personalkostnader som ökade med 15,1 mnkr samt köp av verksamheter och tjänster vilket ökade med 120,1 mnkr.
- Skatteintäkterna ökade med 37,4 mnkr
- Extra statsbidrag om 41,5 mnkr erhöles år 2010 vilket innebär en resultatförbättring jämfört med år 2009.
- Intäkterna från det mellankommunala utjämningssystemet ökade med 23,6 mnkr
- Årets resultat är 17,5 mnkr bättre än föregående år. I årets resultat ingår realisationsvinster med 13,0 mnkr vilket är högre än föregående år då realisationsvinsterna uppgick till 8,0 mnkr.

Ovanstående poster innebär netto en resultatförbättring om ca 12,0 mkr mellan åren, dvs förklarar en del av den totala resultatförbättringen om 17,5 mkr.

3.2.2 Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL. Noter finns i tillräcklig omfattning.

Vi bedömer att tillgångar, avsättningar och skulder i huvudsak är rätt periodiserade och värderade.

Bilagor/specifikationer finns i tillräcklig omfattning, dock har det vid årets granskning varit svårt att stämna av vissa konton samt få vissa uppgifter verifierade, framför allt vad gäller interimsposter.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till 1 288,9 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 86,9 mnkr. Denna ökning är i nivå med ökningen föregående år.

Enligt kommunens regler för redovisning av anläggningstillgångar (daterade 2008-02-12) som finns på Tyresö kommuns intranät, framgår att gränsen för aktivering av en investering uppgår till 50 tkr samt att den ekonomiska livslängden skall uppgå till minst tre år.

Vid granskningen av årsredovisningen genomfördes stickprov ur anläggningsregistret av under året aktiverade poster. Likt tidigare är upptäcktes vissa brister kring rutinen av vad som skall aktiveras som investering. Rutinen för slutredovisning bör ses över i syfte att säkerställa bedömningen av värdehöjande åtgärder.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna uppgår till 218,5 mnkr vilket är en minskning med 30,4mnkr. De likvida medlen står för den största minskningen (-48 mnkr). Kundfordringarna uppgick per balansdagen till 21,9, vilket är i linje med föregående år. Interimsfordringarna har ökat med 10 mnkr. Momsfordran har ökat med 12,1 mnkr.

Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat med 63,5 mnkr vilket överensstämmer med årets resultat. Det egna kapitalet uppgår därmed till 680,7 mnkr.

Avsättningar

Pensionseskuldavsättningen enligt uppgifter från SPP uppgår till 121,1 mnkr (föregående år 109,8 mnkr) inklusive löneskatt.

Under andra avsättningar redovisas semesterlöneåtaganden uppgående till 54,7 mnkr (föregående år 54,5) mnkr.

Skulder

De långfristiga skulderna är oförändrade och uppgick på per balansdagen till 335,0 mnkr. Under 2010 har behovet av likvida medel ökat, främst kopplat till pågående investeringar. Under 2010 har ingen nyupplåning skett utan behovet har täcks genom en minskning av tillgångar i kassa och bank. I januari 2011 utökades kommunens långfristiga upplåning med 100 mnkr och uppgår nu till 435 mnkr. Troligtvis kommer belåningen öka ytterligare under 2011.

De kortfristiga skulderna uppgår till 315,9 mnkr, vilket är en minskning med 18,4 mnkr. Leverantörsskulder motsvarar 125,1 mnkr, vilket är en ökning med 73,3. Interimsskulderna har dock minskat med 51,1 och uppgår till 59,7. Upplupen skattekostnad uppgår till 30,7, vilket är en minskning om 29,1 mnkr.

Vid 2009 års granskning identifierade vi en differens, troligtvis hänförlig till EU-moms. Denna har under 2010 utretts och reglerats.

Panter och ansvarsförbindelser

Kommunens borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser inklusive leasing uppgår i bokslutet till 1 691,4 mnkr. Årets förändring uppgår till 354,7 mnkr vilket motsvaras av ökad pantsättning för lån för Tyresö Bostäder AB om 215 mnkr samt en ny förbindelse mot Tyresö nya Badanläggning AB om 140 mnkr.

En solidarisk borgen såsom för egen skuld har tecknats mellan Tyresö Kommun och Tyresö Bostäder avseende kostnaden för inträdet i Kommuninvest i Sverige AB.

3.2.3 Kassaflödesanalys

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Kassaflödesanalysen överensstämmer i huvudsak med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Kassaflödesanalysen utmynnar i förändring av likvida medel.

Som tidigare har påpekats saknas noter för väsentliga poster. Noterna som det hänvisas till är balansposternas noter och dessa visar inte förhållandet i kassaflödesanalysen. Investeringar i materiella anläggningstillgångar har liksom tidigare år beräknats inklusive gjorda avskrivningar i stället för att redovisas brutto. Eftersom avskrivningar inte påverkar kassaflödet skall dessa istället redovisas på raden för Justering för poster som inte ingår i kassaflödet. Till denna rad bör nothänvisning ske.

Kassaflödesanalysen redovisar ett negativt kassaflöde om 48,0 mnkr under året. Likvida medel uppgick per 2010-12-31 till 32,4 mnkr.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Vi har granskat att:

- Den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en kassaflödesanalys
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär delposterna i noterna ska vara rensade från interna poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- Den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- Konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- Interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har gjorts på ett korrekt sätt. Någon beskrivning av olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter och eventuella effekter av dessa framgår dock inte.

Vi bedömer att KRLs krav uppfyllts såväl avseende 8.1 som 8.2 samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning har följts.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning. Följande iakttagelser har gjorts under granskningen.

Redovisning av kommunala anslutningsavgifter

- Enligt denna anvisning skall anslutningsavgift betraktas som en intäkt och kommunernas investeringsutgifter skall bruttoredo visas och skrivas av enligt plan.
- Enligt RKR:s Rekommendation nr 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar från september 2009 (gällande räkenskapsår 2010 med uppmuntran om tidigare användning) skall inkomsten periodiseras och intäktsföras successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av under sina respektive nyttjandeperioder.

Kommunen följer inte dessa rekommendationer. Avvikelsen är kortfattat beskriven under redovisningsprinciper och innebär att inkomsten räknas av från investeringsutgiften. Någon periodisering görs ej. Kommunen kommer från och med 2011 att följa dessa rekommendationer.

2011-04-04

Erika Svensson
Projektledare

Jan Nilsson
Uppdragsansvarig